

Petra Žišková
EDWARDS
Spielberk Office Centre
Holandská 2/4
639 00 Brno
Czech Republic
petra.ziskova@edwardsvacuum.com

Medzinárodný štandard pre finančné vykazovanie: IFRS 8 Prevádzkové segmenty

IFRS 8 je jedným zo štandardov novej rady IFRS, ktorý bol vydaný v roku 2006 Radou pre medzinárodné účtovné štandardy (IASB) a nadobudol účinnosť 1. januára 2009.

Tento štandard sa vzťahuje na:

- separátnu alebo individuálnu účtovnú závierku účtovných jednotiek a
- konsolidovanú účtovnú závierku skupiny s materskou spoločnosťou,

a to v prípade:

- ak sa s dlhovými nástrojmi alebo kapitálovými nástrojmi účtovnej jednotky obchoduje na verejnom trhu (verejným trhom sa v tomto prípade rozumie burza, mimoburzový trh, miestne alebo regionálne trhy), alebo
- ak účtovná jednotka predkladá alebo je v procese prípravy na predkladanie účtovnej závierky orgánu dohľadu pre účely vydania dlhových alebo kapitálových nástrojov na verejnom trhu.

Obsahom štandardu IFRS 8 je:

1. definovanie prevádzkového segmentu,
2. stanovenie povinne vykazovaných segmentov,
3. stanovenie zverejnení o povinne vykazovaných segmentoch,
4. stanovenie zverejnení o celej účtovnej jednotke.

Prevádzkovým segmentom sa podľa IFRS 8 rozumie zložka účtovnej jednotky, ktorá sa zaoberá podnikateľskými aktivitami, v súvislosti s ktorými môžu vzniknúť výnosy a náklady. Prevádzkové výsledky sú pravidelne overované osobou s

rozhodujúcimi právomocami o prostriedkoch, ktoré majú byť segmentu pridelené a súčasne táto osoba posudzuje aj ich výkonnosť. Pre prevádzkový segment sú dostupné samostatné finančné údaje.

Informácie musia byť zverejňované o každom prevádzkovom segmente, ktorý je vymedzený podľa definície prevádzkového segmentu uvedenej vyššie a splňa nasledovné kvantitatívne limity:

- výnosy spolu s predajom externým odberateľom a predajom alebo prevodom medzi jednotlivými segmentami, tvoria 10 percent a viac súčtu výnosov všetkých prevádzkových segmentov,
- absolútna hodnota vykázaného zisku alebo straty tvorí 10 percent a viac:
 - súčtu vykázaného zisku všetkých prevádzkových segmentov, ktoré nevykázali stratu a
 - súčtu vykázaných strát všetkých prevádzkových segmentov, ktoré vykázali stratu, podľa toho, ktorý súčet je vyšší a
- aktíva tvoria 10 percent a viac súčtu aktív všetkých prevádzkových segmentov.

Základom pre rozdelenie na segmenty je interný princíp poskytovaný manažmentom finančnej inštitúcie. Interný princíp je orientovaný na klienta. Príkladom segmentácie môže byť:

1. *finančné inštitúcie*

Skupina zahŕňa banky, medzi ktoré sa zaraďujú všetky tuzemské i zahraničné banky vrátane všetkých dcérskych spoločností a inštitúcií ako sú Svetová banka, Medzinárodný menový fond, Európska investičná banka a podobne. Z produktového hľadiska je to angažovanosť voči bankám v aktívach, a to nostro účty a poskytované terminované úložky. Na strane pasív sú to loro účty, prijaté úvery od bánk a prijaté terminované úložky.

2. *verejný sektor*

Verejný sektor zahŕňa štátne inštitúcie, ministerstvá, mestské a obecné úrady. Do tohto segmentu sa zaraďujú aj veľvyslanectvá a obchodné zastupiteľstvá. Spoločnosti vo vlastníctve verejného sektora sú vykazované medzi korporátnymi klientami. Banky vlastnené štátom sú zaradené medzi finančnými inštitúciami.

3. korporátni klienti

Do skupiny korporátnych klientov patria zahraničné spoločnosti, tuzemské spoločnosti a spoločnosti vo vlastníctve štátu. Tento segment sa môže ďalej členiť na veľkých klientov a stredne veľké spoločnosti. Medzi produkty, ktoré sú poskytované týmto klientom patria investičné úvery, prevádzkové úvery, faktoring, dokumentárne financovanie a projektové financovanie.

4. retailoví klienti

Medzi retailových klientov patria fyzické osoby – spotrebitelia, malí firemní klienti, mikrospoločnosti a klienti privátneho bankovníctva. Medzi produkty poskytované retailovým klientom patria prevádzkové úvery, firemné a súkromné kreditné karty, hypotekárne úvery, americké hypotéky. Úložky retailových klientov predstavujú hlavne prostriedky na bežných účtoch a termínovaných účtoch.

5. treasury a investičné bankovníctvo

Do tohto segmentu sú zahrnuté obchodné transakcie uskutočňované na vlastný účet a vlastné riziko banky.

6. majetkové účasti

Podľa IFRS 8 účtovná jednotka má zverejniť všeobecné informácie o povinne vykazovaných segmentoch. Všeobecnými informáciami sú faktory použité k vymedzeniu povinne vykazovaných segmentov účtovnej jednotky a druhy výrobkov a služieb, z ktorých jednotlivé povinne vykazované segmenty odvádzajú svoje príjmy. O každom segmente je zverejňovaný zisk alebo strata, celkové aktíva a záväzky segmentu. Medzi ďalšie zverejňované informácie patria výnosy od externých odberateľov, výnosy z transakcií s ostatnými prevádzkovými segmentami tej istej účtovnej jednotky, úrokové výnosy, úrokové náklady, odpisy a amortizácia, významné položky príjmov a nákladov zverejňované podľa IAS 1 Prezentácia

úctovnej závierky, podiely úctovnej jednotky na výsledku pridružených a spoločných účtovných jednotiek zaúčtovaných equity metódou, daňový náklad alebo výnos a významné nepeňažné položky okrem odpisov a amortizácie.

O celej spoločnosti musia byť zverejnené nasledujúce informácie:

- výnosy od externých odberateľov pre každý výrobok a službu. Ak nie sú potrebné informácie dostupné a náklady ich vypracovanie by boli vysoké, tak sú zverejnené informácie o výnosoch od externých odberateľov pre každú skupinu výrobkov a služieb,
- zemepisné informácie, ak potrebné informácie nie sú dostupné a náklady na ich vypracovanie by boli vysoké:
 - výnosy od externých odberateľov priradené krajine domicilu jednotky a priradené všetkým ostatným cudzím zemiám celkom, z ktorých jednotke plynú výnosy. Ak sú významné výnosy aj od interných odberateľov priradené jednotlivým cudzím zemiám, tak sa tiež zverejňujú informácie o týchto výnosoch samostatne a
 - dlhodobé aktíva iné ako finančné nástroje, odložené daňové pohľadávky, aktíva v podobe pôžitkov po skončení zamestnania a nároky vzniknuté na základe poisťných zmlúv umiestnené v zemi domicilu jednotky a umiestnené vo všetkých ostatných cudzích zemiach celkom, v ktorých účtovná jednotka drží aktíva. Ak sú aktíva v jednotlivých cudzích zemiach významné, musia sa informácie o nich zverejniť samostatne.
- závislosť účtovnej jednotky na svojich hlavných odberateľoch. Ak výnosy z transakcií s externým odberateľom tvoria 10 percent a viac výnosov účtovnej jednotky, spoločnosť zverejní: informácie o tejto skutočnosti, celkovú čiastku výnosov od každého takéhoto odberateľa a identifikáciu segmentov vykazujúcich výnosy.

Nadobudnutím účinnosti štandardu IFRS 8 boli banky a aj ostatné entity povinné splniť jeho požiadavky. Finančné inštitúcie, ale aj niektoré z ostatných spoločností, sa rozhodli tento štandard aplikovať už pred dátumom účinnosti.